

VHF of marifoon

De zend- en ontvangsttoestellen die op de VHF radiofrequentie functioneren, vormen de ideale apparatuur om in de nautische wereld te communiceren. Dit kan tussen de schepen onderling (ship to ship) zowel als tussen schepen en de wal (ship to shore).

Werking VHF

De groepsnaam voor de toestellen is marifoon of VHF, afgeleid van de frequenties uit het radiospectrum waarop ze mogen zenden en ontvangen: tussen 30 tot 300 MHz. De radiogolven hebben een golflengte van 1 tot 10 meter. VHF staat voor Very High Frequency.

Het zendbereik op zee is in optimale omstandigheden (hoog geplaatste antenne, zendvermogen en perfecte bekabeling en aansluiting) +/- 30 zeemijlen. In de binnenvaart mag er enkel op gereduceerd vermogen worden gewerkt.

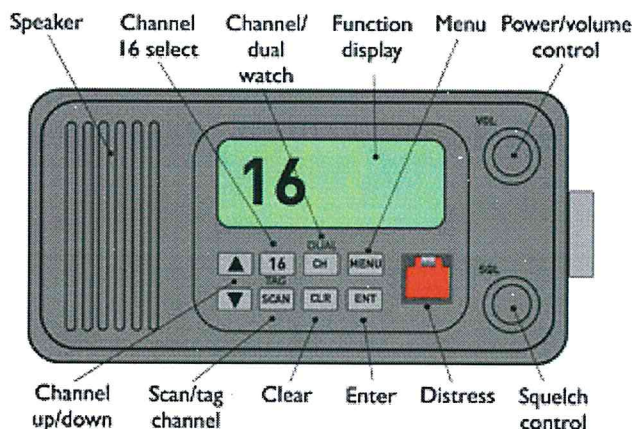
Belangrijkste communicatiemiddel op het water

De VHF communicatie is belangrijker dan bvb het gebruik van de mobiele telefoon omdat er met openbare kanalen kan worden gewerkt, wat in noodsituaties maar ook bij verkeersbegeleiding (bvb. bij het invaren van de sluis) aanzienlijk efficiënter is.

Reglementering en controles

Er zijn een hele reeks toestellen verkrijgbaar die voor de watersport en de pleziervaart bedoeld zijn. Het gebruik van de VHF toestellen is strikt geregeld, zowel wat het type van toestel aangaat, de plaatsing als het effectieve zenden. Op de toepassing wordt toegezien door het BIPT, de scheepvaartpolitie en de Federale Overheidsinspecteurs. Inbreuken op de VHF reglementering – maar ook alle andere die met zenden en ontvangen via het radiospectrum te maken hebben – kunnen worden beboet.

Schrijf deze toestellen op correcte manier in bij de overheid en gebruik ze zoals het hoort

Veel voorkomende vragen rond VHF-apparatuur en VHF-gebruik

Ik zou graag radioapparatuur aanschaffen en installeren. Waar moet ik mee beginnen?

Om een marifoon te mogen gebruiken moet u eerst en vooral over het gepaste certificaat beschikken. Dit **certificaat van operator van scheepstations** dat u nodig hebt hangt af van de radioapparatuur die u wenst te installeren.

Welk certificaat geldt voor welke toestellen?

TOESTELLEN	CERTIFICATEN			
	VHF	SRC	ROC	GOC
VHF-marifoon	X	X	X	X
Draagbare VHF-marifoon	X	X	X	X
NAVTEX	X	X	X	X
EPIRB 406 MHz		X	X	X
SART		X	X	X
VHF-DSC-marifoon		X (klasse D)	X	X
MF/HF + MF/HF-DSC-marifoon				X
Inmarsat B/F77/C/Mini C				X
MF/HF-Telex				X

Hoe bekom ik een zendcertificaat?

Overzicht van niveaus, opleidingcentra en examens kan je hier op de BIPT website vinden. [klik hier](#)

Het SRC-certificaat is het meest geschikt voor pleziervaarders die zich beperken tot de A1-vaarzones.

De opleidingscentra die erkend zijn door het BIPT zijn ook op deze webpagina terug te vinden.

Ik heb nu mijn certificaat, maar waarop moet ik letten als ik radioapparatuur aankoop?

Er is een verschil tussen toestellen met een stuurwielmarkering en CE-markering. Toestellen die gebruikt worden op **niet-SOLAS schepen** (dus ook jachten zonder commerciële vlaggenbrief) moeten voldoen aan de R&TTE-richtlijn (1999/5/EG). Deze apparatuur is voorzien van een CE-markering.

Sommige toestellen voldoen aan de strengere richtlijn 96/98/EG en zijn voorzien van een stuurwielmarkering. Deze apparatuur is bestemd voor **SOLAS-schepen**. Het is natuurlijk ook toegelaten om dergelijke apparatuur te gebruiken op pleziervaartuigen. Zij is robuuster en meer geschikt voor een maritieme omgeving.

Wat moet ik doen om een vergunning aan te vragen voor mijn radioapparatuur aan boord van mijn pleziervaartuig?

Download het BIPT aanvraagformulier [HIER](#)

Vergeet niet

- ✘ om de gevraagde bijlagen (vlaggenbrief, meetbrief,..) bij te voegen. U kunt dit overmaken aan het BIPT via mail, fax op de post. Je vindt de coördinaten van het BIPT terug op het aanvraagformulier.
- ✘ Het is verplicht om alle radioapparatuur te laten opnemen in uw vergunning.
- ✘ Als je bijkomende apparatuur wenst te installeren dit te melden aan het BIPT
- ✘ Wijzigingen van uw adresgegevens, contactpersoon in geval van nood, **onmiddellijk** te melden aan het BIPT
- ✘ Bij verkoop van uw vaartuig uw vergunning onmiddellijk terug te sturen.
- ✘ Deze elementen zijn ook van essentieel belang voor de reddingsdiensten (SAR-diensten). Ze dienen te weten op welke apparatuur het vaartuig kan gecontacteerd worden.

Wat is een roepnaam?

Het is de identificatiecode van het zend/ontvangsttoestel, gekoppeld aan de bootnaam en de identificatie van de eigenaar ervan.

De dienst vergunningen van het BIPT verstrekt de roepnamen van de nautische zend en ontvangst apparatuur.

Roepnamen toegekend aan de pleziervaart beginnen steeds met de letters OS gevolgd door 4 cijfers.

Wat is een MMSI nummer?

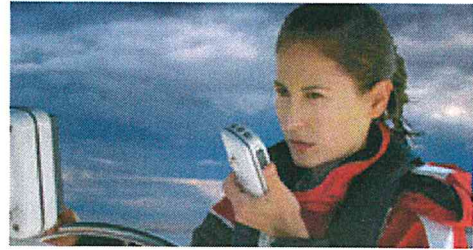
Het **Maritieme Mobile Service Identiteit (MMSI)** - nummer is een uniek getal van negen cijfers dat een radiostation of groep van stations identificeert. Een MMSI-nummer bevat drie groepen van drie cijfers: dus negen cijfers.

Deze identificatie is gekoppeld aan uw persoonlijke gegevens en is belangrijk voor bij noodinterventies.

Wanneer heb ik een MMSI nummer nodig?

Een MMSI-nummer is van toepassing op de volgende nautische zend en/of ontvangstapparatuur

- ✘ VHF of marifoon met DSC-installatie (DSC = digital selective call)
- ✘ AIS (Automatic Identification System)
- ✘ EPIRB (Emergency Position Indicating Radio Beacon)

Wat doe ik met de MMSI code die het BIPT mij heeft toegewezen?

U dient er strikt over te waken dat de MMSI-code correct in uw toestellen wordt geprogrammeerd door een competent technicus. In vele gevallen kunt u dit zelf: raadpleeg daarom de handleiding van uw toestellen voor een correcte invoer.

Waarvoor dienen roepnamen en MMSI nummers?

Deze unieke identificatiecodes stelt de bevoegde diensten in staat om uw vaartuig op te identificeren. Verkeerde programmering kan tot verwarring leiden. Dit is uiteraard ook van belang als u in nood zou verkeren omdat de nooddiensten onmiddellijk toegang hebben tot cruciale informatie zoals de eigenschappen van uw jacht en de contactgegevens van uw belangrijkste relaties.

Aandachtspunten

- ✘ Bij aankoop van een tweedehandsjacht dienen de roepnaam en het MMSI nummer hernieuwd te worden bij het BIPT.
- ✘ Vergeet vooral niet deze nieuwe gegevens in de aanwezige of nieuwe apparatuur te programmeren.

Welke VHF kanalen ik kan gebruiken?

Het gebruik van VHF kanalen op de binnenwateren is volkomen anders dan op zee.

Aandachtspunten

- ✘ De overheid voorziet 2 kanalen (K72 en K77) voor sociale gesprekken. Het is verboden om andere kanalen te gebruiken voor sociale gesprekken.
- ✘ Tegen foutief gebruik van de VHF frequenties of kanalen kan worden opgetreden.

Download het BIPT programmeringsoverzicht [HIER](#)

Waar let ik op als ik een EPIRB zou willen aankopen?

Een Emergency Position Indicating Radio Beacon of EPIRB is een radio-noodbaken dat enkel mag geïnstalleerd worden aan boord van een vaartuig. Het werkt op de frequentie 406 MHz en maakt deel uit van het **Global Maritime Distress and Safety System (GMDSS)**. Het toestel wordt geprogrammeerd met een MMSI-nummer. Het toestel is permanent verbonden aan één schip. Een correcte programmering is van groot belang want het is een sleutel bij iedere nood- of reddingsoperatie.

De twee EPIRB types

- ✘ Float-free: deze EPIRB's zijn vastgemaakt aan de buitenzijde van het schip in speciale beugel bevestiging. Deze toestellen worden automatisch geactiveerd van zodra ze in het water belanden.
- ✘ Non-floating-free: deze EPIRB's zijn draagbare toestellen die handmatig moeten geactiveerd worden.

Beide toestellen kunnen al dan niet uitgerust zijn met een globaal plaatsbepalingssysteem (vb GPS), dit vergemakkelijkt de SAR-operatie (search and rescue).

Vergeet niet

- ✘ Steeds een MMSI-nummer aan te vragen bij de dienst Vergunningen van het BIPT
- ✘ U dient minimaal te beschikken over een SRC-certificaat

Is een draagbare VHF of portofoon niet veel eenvoudiger dan een vast geïnstalleerd toestel?

Een portofoon is misschien en soms wel goedkoper maar daarom nog niet veiliger! Want het bereik en de kwaliteit van een radioverbinding is aanzienlijk lager dan bij een vast toestel. Ook de batterijcapaciteit is beperkt.

Je mag een portofoon gebruiken indien een vaste installatie niet verplicht is. Je kunt het eventueel als aanvulling op uw vast toestel een portofoon aanschaffen.

Er zijn zowel portofoons met DSC als zonder DSC. Je dient er steeds over te waken dat het toestel verbonden is aan het schip en enkel mag gebruikt worden aan boord van het gerelateerd schip. In de binnenwateren moet het toestel geprogrammeerd worden conform de regels van het Binnenwaterakkoord.

Is VHF gebruik op de binnenwateren anders dan op zee?

Op de binnenwateren moet het radiostation = het VHF toestel voldoen aan de regelgeving opgenomen in [het Regionaal Binnenwaterakkoord](#).

Er zijn ook specifieke regels voor vermogensreductie op de binnenwateren. Zo is het onder meer verplicht om alle radioapparatuur uit te rusten met de ATIS-module. U kunt de zones waar ATIS verplicht is terugvinden in de handleiding van het VHF-examen. [Klik HIER](#)

Wat moet ik doen in geval van storingen?

Storingen op radioverbindingen kunnen gemeld worden via mail op ncs-nl@bipt.be of telefonisch op het telefoonnummer 02 226 88 01.

Voor de diensten die de veiligheid van het maritieme radioverkeer waarborgen is er een wachtdienst voorzien.

NAUTIBEL adviseert de pleziervaarders de VHF (GMDSS/DSC)-cursus te volgen bij een door het BIPT erkend opleidingscentrum.

Deze zijn gemachtigd praktijkstages te geven die noodzakelijk zijn voor het behalen van het juiste certificaat bij het BIPT.

Praktische informatie over VHF en aanverwante toestellen voor de pleziervaart

*HANDLEIDING als voorbereiding op het examen voor het **BEPERKT CERTIFICAAT VAN RADIOTELEFONIST VOOR SCHEEPSSTATIONS***

Klik [HIER](#)

Contactpunten bij het BIPT

Dienst Vergunningen/examens/certificaten:

Via e-mail: bmr@bipt.be
tel 02 226 88 57 of 53 (fax 02 226 89 85)

Dienst Storingen:

Via e-mail: ncs-nl@bipt.be
tel 02 226 88 01 (fax 02 226 88 02)

Voor meer gedetailleerde informatie kan men ook terecht op de stand van het BIPT in Hal 5 op de stand 5231 of op [de website van het BIPT](#)

Dit artikel geeft enkel summiere antwoorden op veel gestelde vragen en is geen volledig overzicht van de wetgeving.